

Portefeuillehouder: K. Rouwette
Datum collegevergadering: 11 februari 2025
Datum commissievergadering: 12 maart 2025
Datum raadsvergadering: 31 maart 2025

1. Onderwerp

Opdrachtbrief Programma Economische Structuurversterking

2. Voorstel

Te besluiten om:

1. De bijgevoegde opdrachtbrief Programma Economische Structuurversterking met bijbehorende kernopgaven vast te stellen (inhoudelijk);
2. Procesgeld voor het opstellen van een Programma Economische Structuurversterking (voor de inhuur van expertise, bijeenkomsten, locaties, sprekers, etc.) van € 100.000 beschikbaar te stellen (financieel);
3. Een incidenteel budget voor het aanstellen van een tijdelijke medewerker per 1-8-2025 tot en met 31-12-2026 (1 FTE, € 156.000) beschikbaar te stellen (financieel).

3. Inleiding

Naar aanleiding van een lang gekoesterde politieke wens om te werken aan Programma Economische Structuurversterking (hierna programma ESV) heeft er op 17 juni 2024 een kennissessie met de raad plaatsgevonden hoe we de lokale economie kunnen versterken en breder kunnen kijken dan alleen de vrijetijdseconomie. De uitkomsten van deze kennissessie zijn gebundeld in een concept opdrachtbrief die op 18 oktober 2024 met de raad is gedeeld. De definitieve opdrachtbrief, voor het opstellen van een Programma ESV, en het verzoek voor het beschikbaar stellen van de daarbij benodigde middelen liggen nu voor.

4. Beoogd effect / doel

Deze opdrachtbrief (zie bijlage 1) moet leiden tot het ontwikkelen van het 'Economisch Programma Valkenburg aan de Geul' om focus, samenhang en versnelling aan te brengen in de realisatie van onze beleidsdoelstellingen. Het moet de leidraad vormen om de komende 10-15 jaar met uitvoering aan de slag te gaan. Een leidraad die voor bestuurders argumentatie voor inhoudelijke keuzes bevat. En voor ambtenaren focus in uitvoering. Het programma omvat heldere doelstellingen rondom economie, biedt een aanpak in de vorm van acties en maatregelen, brengt in beeld wat al belegd is en als wat nog belegd moet worden en wie waarvoor aan de lat staat. Het centrale doel van deze aanpak is het versterken van de veerkracht van de Valkenburgse economie, waarbij een veerkrachtige lokale economie (in)direct bijdraagt aan Valkenburg als prettige plek om te wonen, werken en recreëren. En dus in de volle breedte van de Valkenburgse ambities.

5. Argumenten

1.1 Een Programma ESV past binnen het coalitieakkoord

Zoals in het Coalitieakkoord 2022-2026 'Valkenburg aan de Geul veert op' onder het thema 'welvarend Valkenburg' staat opgenomen is het aangeraden om te investeren in de structuurversterking van de economie over de gehele linie, het inzichtelijk maken van de exacte problematiek in andere sectoren dan alleen de toeristisch-recreatieve sector en te onderzoeken wat er nodig is om nieuwe werknemers, werkgevers en jonge mensen aan te trekken. Een Programma ESV draagt bij aan die bovengenoemde ambities.

1.2 Een Programma ESV past binnen de omgevingsvisie

Daarnaast staat in de Omgevingsvisie Valkenburg aan de Geul onder een van de vier hoofdambities dat we willen dat zowel de lokale economie en onze inwoners profiteren van een hoge kwaliteit toerisme en recreatie. Om de lokale economie te laten profiteren is het belangrijk om te komen

met een duidelijk plan, zodat er (regionale) verbindingen kunnen worden gelegd, coalities kunnen worden gevormd en beweging kan worden gebracht in kansen buiten de vrijetijdseconomie.

1.3 Een Programma ESV kan de Visie Vrijetijdseconomie versterken

Tenslotte kan een goede ruimtelijke economische structuur de ambities en acties uit de visie Vrijetijdseconomie versterken. Dat vraagt om strategische afstemming en goede coördinatie.

1.4 De kaders die voort komen uit het Programma ESV stelt de gemeente in staat om:

- ... gericht en doelmatig integraal (thema-overstijgend) te handelen bij het versterken van Valkenburg aan de Geul en haar lokale economie. Zonder helder plan kunnen inspanningen en investeringen versnipperd raken.
- ... nauwer samen te werken met (landelijke, regionale en lokale) stakeholders, waaronder ondernemers, maatschappelijke organisaties en onderwijsinstellingen. Dit leidt tot het identificeren van gemeenschappelijke doelen, het bundelen van middelen en uitwisselen van expertise. En coalities.
- ... vertrouwen en duidelijkheid te wekken bij zowel bestaande actoren als mogelijke samenwerkingspartners.
- ... door middel van een proactieve houding (i.p.v. reactieve houding) als early adaptor in te spelen op regionale kansen, ondernemersbehoeften- en verzoeken, veranderende economische omstandigheden en kansen/uitdagingen die zich voordoen..
- ... eigen middelen optimaal in te zetten
- ... gericht haar rol te pakken. Soms betekent dit alleen randvoorwaarden en kaders stellen (kaderstellend), soms is dit vanuit gerichte resultaten sturen (prestatiegericht), soms is dit partijen aan elkaar verbinden en gezamenlijk doelen stellen (netwerkend) en soms is dit het initiatief aan de markt laten en enkel verbinden (faciliterend). De rol van de gemeente varieert dus enorm. Op basis van de inhoud van de acties en de energie bij coalitiepartners, kan worden bepaald op welke manier sturing kan worden gegeven en aan welke knoppen kan worden gedraaid (variërend van experimenten mogelijk maken, scherpe regels opstellen, aanjaagsubsidies, verordeningen, publiek-privaat investeren et cetera). Binnen de directe invloedssfeer van de gemeente vallen de volgende categorieën instrumenten: beleid, fysiek, financieel, juridisch en tot slot samenwerking & organisatie.

2.1 Om te komen tot een Programma ESV is procesgeld benodigd (incidenteel)

Dit procesgeld willen we inzetten voor het in de markt zetten van een opdracht voor het opstellen van een uitvoeringsprogramma, de inhuur van een communicatie- en participatiebureau voor alle processen met externe stakeholders en de vormgeving van het eindproduct.

3.1 Om te komen tot een Programma ESV is extra capaciteit benodigd (incidenteel)

Vooruitlopend op het vastgestelde programma is er bij aanvang al uitvoeringscapaciteit benodigd om direct aan de slag te kunnen gaan. Hiervoor willen we, tijdelijk, één extra FTE aantrekken. Deze persoon, in de rol van projectleider Economische Structuurversterking, zal de lead pakken bij het opstellen van het programma en daarnaast ook aan de lat staan voor het uitzetten en uitvoeren van acties behorende bij het actieprogramma en de totstandkoming daarvan. Binnen de bestaande capaciteit is deze ruimte niet beschikbaar.

Na afronding van het Programma en bij besluitvorming over het vervolg kan vervolgens de afweging gemaakt worden in hoeverre de tijdelijke uitbreiding van de capaciteit ook structureel wenselijk is.

6. Kanttekeningen/Risico's

1.1 Niet alles kan en niet alles moet

Het ontwikkelen van een Programma ESV vraagt om een constructieve en stevige samenwerking, vasthoudendheid, flexibiliteit en bereidheid om concessies te doen. Kortgezegd, er moeten keuzes worden gemaakt waar we als gemeente op willen inzetten. In de opdrachtbrief is op hoofdlijnen een eerste aanzet gedaan. Nb. de opdrachtbrief is normaal gesproken een instrument voor het college of het management. Omdat deze opdracht in nauw overleg met de gemeenteraad tot stand is gekomen, wordt in dit geval de opdrachtbrief aan de gemeenteraad voorgelegd.

1.2 De effecten van zo'n programma ESV zijn niet altijd evengoed zichtbaar

De (sociaal)economische effecten van een programma ESV zullen niet allemaal op korte termijn zichtbaar zijn. Bovendien zijn de onderzoeksmogelijkheden om alle economische effecten te meten nog beperkt. Dit heeft te maken met de brede scope en de vele raakvlakken met opgaven, beleid en projecten in zowel het ruimtelijke en sociale domein op allerlei schaalniveaus. Daarom helpt het om vooraf een scherpe afbakening vast te stellen, waarop we ons als Valkenburg de komende jaren willen focussen. Een scherpe afbakening zal de meetbaarheid bevorderen, waarna (korte termijn) resultaten inzichtelijk worden gemaakt. Bijvoorbeeld door middel van een datadashboard al dan niet in samenwerking met buurgemeenten. Dit zal verder moeten worden uitgewerkt.

2.1 en 3.1 Voor het opstellen van een Programma ESV is budget en capaciteit benodigd

Er zijn op dit moment zeer beperkt middelen en capaciteit beschikbaar voor het opstellen van een Programma ESV. Zonder extra budget en capaciteit is het momenteel niet mogelijk om op korte termijn te werken aan een programma voor de brede structuurversterking van de Valkenburgse economie, terwijl uit onderzoek is gebleken dat de economie kwetsbaar is. Om veerkrachtig te blijven is het raadzaam om op korte termijn de economie te versterken. De incidentele invulling van dit budget en capaciteit op basis van dit raadsvoorstel vermindert de financiële ruimte voor andere voorstellen bij de kadernota 2025. Het voorstel is daarmee geen onderdeel van de integrale afweging die op een later moment zal plaatsvinden.

7. Financiën

Voor het inhuren van expertise, de inhuur van communicatie- en participatiebureau, vormgeving van het eindproduct en ondersteuning bij het opstellen van een programma (incidenteel) wordt een projectbudget gevraagd van € 100.000. Voor het aanstellen van een tijdelijke medewerker (incidenteel) per 1/8/2025 tot en met 31/12/2026 wordt een budget gevraagd van € 156.000.

Het projectbudget van € 100.000 kan wordt gedekt uit de in de algemene dekkingsreserve gelabelde middelen voor 'Nafase watersnoodramp structuurversterking economie (€ 100.000)'. Het incidentele budget voor het aanstellen van een tijdelijke medewerker kan in 2025 (€ 46.000) en 2026 (€ 110.000) ten laste worden gebracht van het begrotingsresultaat in het desbetreffende jaar.

De begroting van het projectbudget ziet er als volgt uit:

Globale begroting		
Uitgaven		Bedrag (€)
	Inhuur expertise, kennis en advies	60.000
	Inhuur communicatie- en participatiebureau	20.000
	Vormgeving programma in toegankelijk eindproduct	10.000
	Eventueel drukwerk, reprokosten, briefpost, advertenties en overige kosten	PM
	Overig/ onvoorzien	10.000
Totaal		€100.000

8. Uitvoering

Zoals in de opdrachtbrief beschreven staat verwachten we (exclusief besluitvorming) voor het opstellen van een Programma ESV circa negen maanden nodig te hebben. Uw raad wordt tijdens de reguliere commissies geïnformeerd.

9. Communicatie

Na uw akkoord op dit voorstel zal communicatie en participatie een belangrijk onderdeel uitmaken bij het opstellen van een Programma ESV. Informatie vanuit de markt is essentieel bij het opstellen van een programma. Hiervoor zullen relevante stakeholders worden betrokken. Dit zal in overleg

met communicatie gebeuren. Stakeholders worden via bijvoorbeeld de Ondernemersnieuwsbrief geïnformeerd om mee te participeren.

10. Bijlagen

B1 Opdrachtbrief Programma Economische Structuurversterking

B2 Factsheets sociaaleconomische structuur

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

D.M.M.T. Prevoo
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 11 februari 2025;

Gehoord de raadscommissie Economisch Domein de dato 12 maart 2025;

B e s l u i t :

- De bijgevoegde opdrachtbrief Programma Economische Structuurversterking met bijbehorende kernopgaven vast te stellen (inhoudelijk).
- Procesgeld voor het opstellen van een Programma Economische Structuurversterking (voor de inhuur van expertise, bijeenkomsten, locaties, sprekers, etc.) van € 100.000 beschikbaar te stellen (financieel).
- Een incidenteel budget voor het aanstellen van een tijdelijke medewerker per 1 augustus 2025 tot en met 31 december 2026 (1 FTE, € 156.000) beschikbaar te stellen (financieel).

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 31 maart 2025.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

D.M.M.T. Prevoo,
voorzitter